

Íbúðalána
sjóður

Of mikið af hinu góða? Staðan í byggingariðnaði

Ólafur Heiðar Helgason
Hagfræðingur

Til umræðu í dag

Mikill skortur á
húsnæði

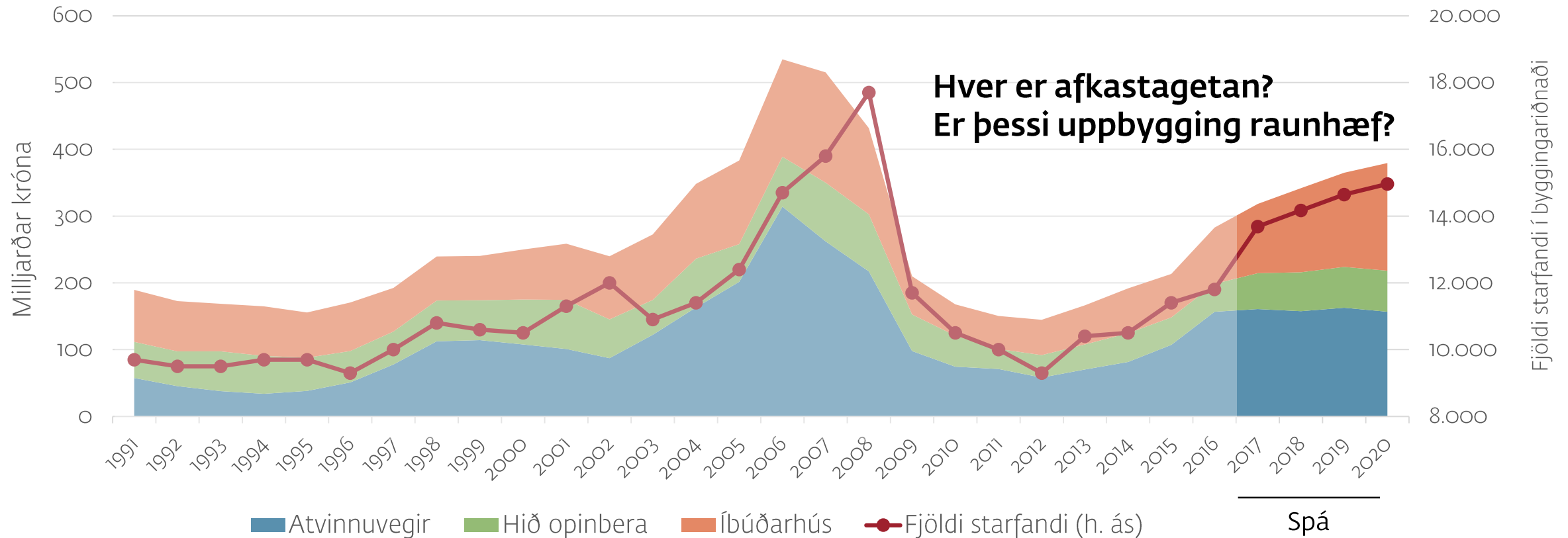

Nánast
fordæmalaus
húsnæðisvandi

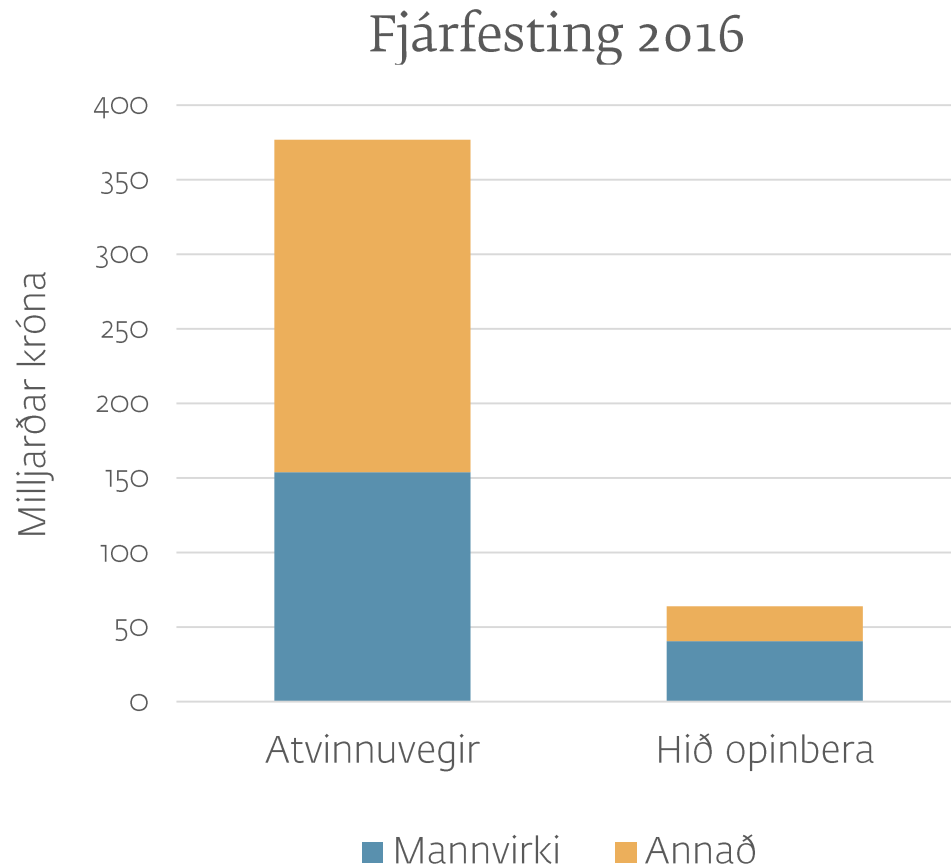
Hvernig byggjum
við hratt?

1.000 milljarða framkvæmdir á næstu þremur árum

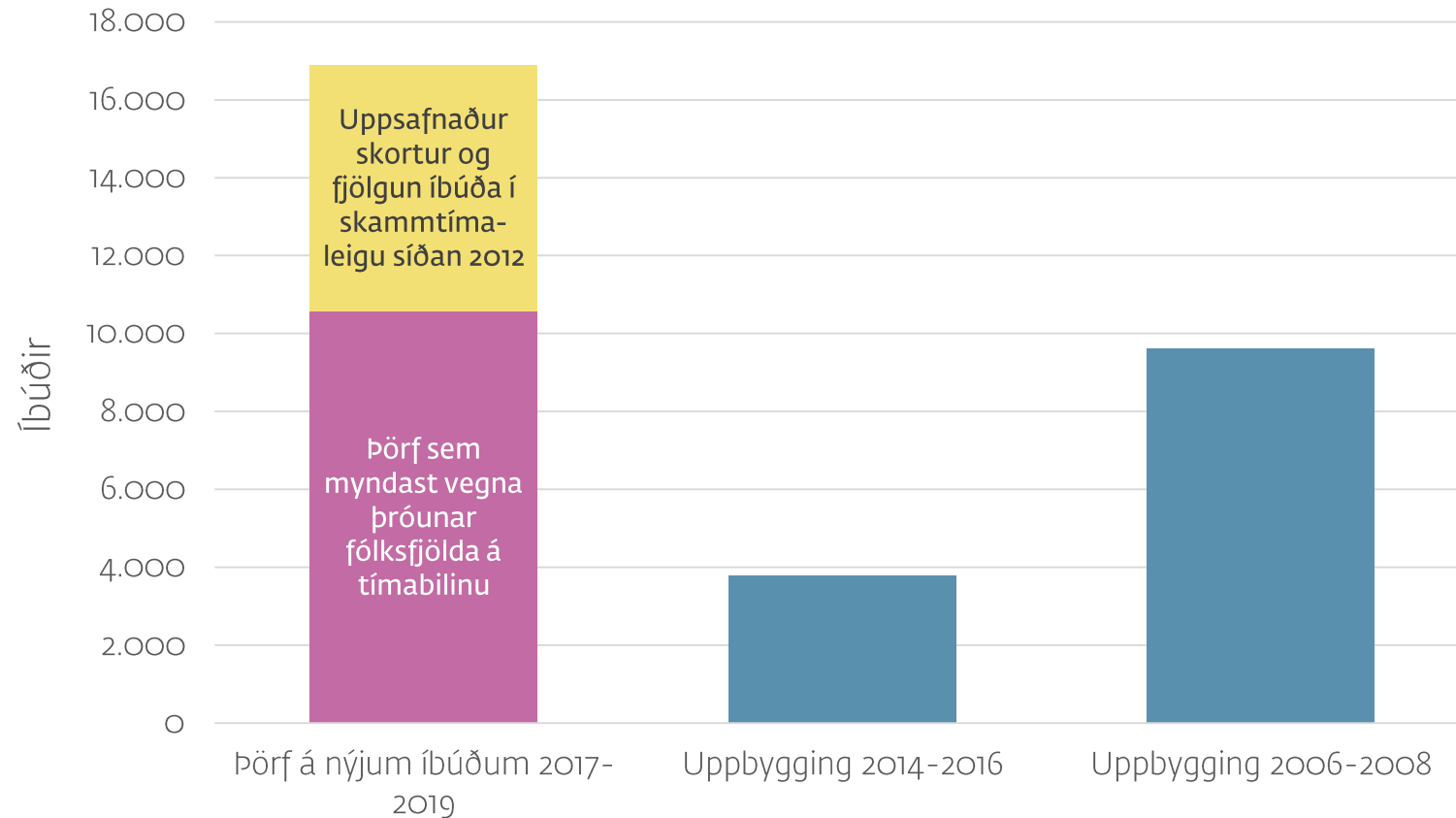
Fjárfesting í mannvirkjum 1991-2020 ásamt fjölda starfandi í byggingariðnaði
Milljarðar króna, verðlag 2017

Fjárfesting atvinnuvega helst stöðug en opinber fjárfesting eykst

Uppbygging næstu árin mun líklega ekki mæta uppsafnaðri þörf

5.600

Nýjar íbúðir á
höfuðborgarsvæðinu
2017-2019 samkvæmt
nýjustu íbúðaspá
Samtaka iðnaðarins

Heimild: Hagstofa Íslands, Samtök iðnaðarins, hagdeild Íbúðalánasjóðs.

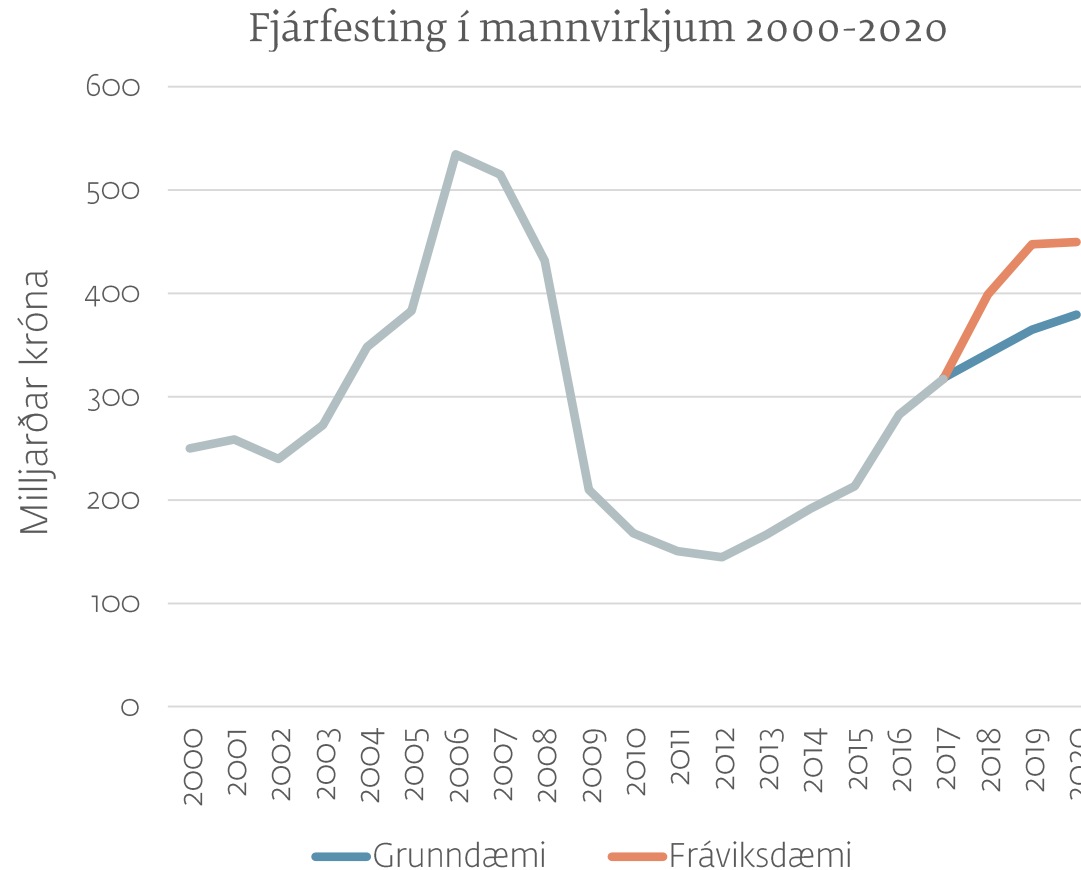
Tölur um uppbyggingu 2017-2020 byggja á spá Samtaka iðnaðarins frá október 2017, auk þess sem gert er ráð fyrir að 25% nýrra íbúða á landvísu verði á landsbyggðinni.

Þörf fyrir íbúðir er reiknuð út frá fólksfjölgun og aldurssamsetningu miðað við mannfjöldaspá Hagstofu Íslands 2017.

Frekari fjölgun íbúða reynir verulega á þanþol iðnaðarins

Grunndæmi:
Byggir á spá Seðlabankans.

Fráviksdæmi:
Undirliggjandi þörf fyrir íbúðir, miðað við mannfjöldaspá Hagstofunnar, er mætt árið 2022.

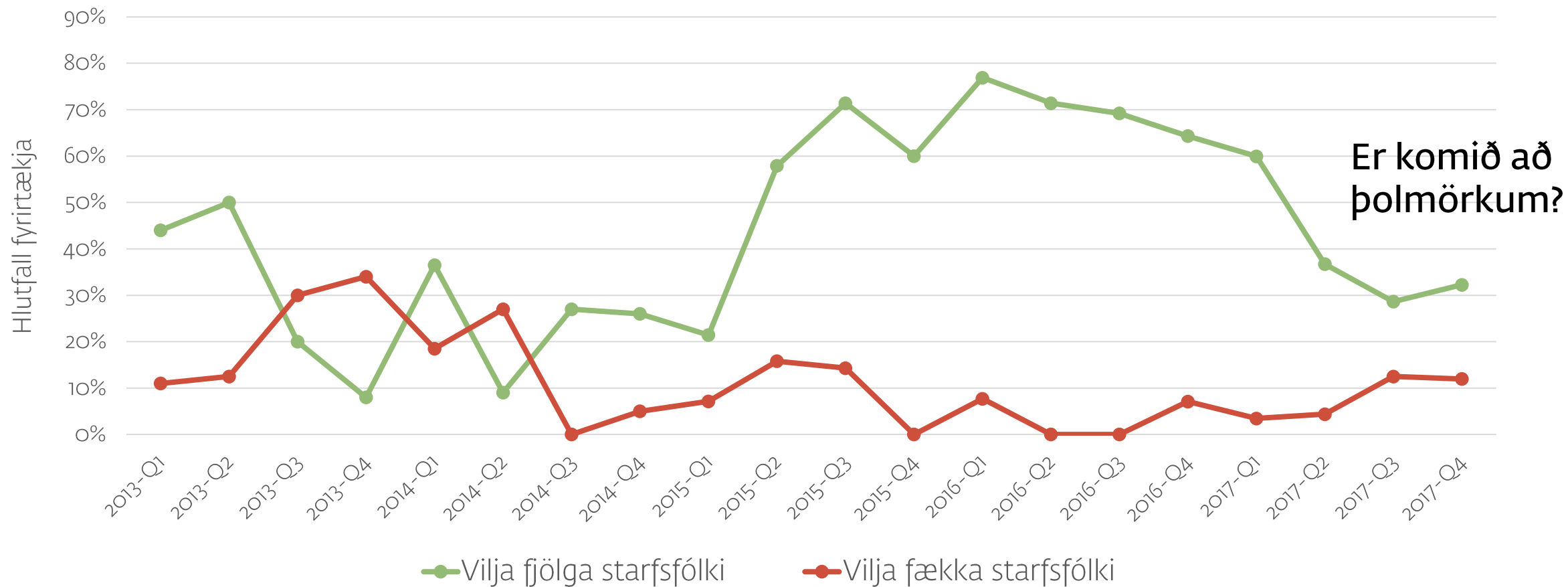
Hvaðan á starfsfólkið að koma?

Hvar á starfsfólkið að búa?

Áhrif á hagstjórn?

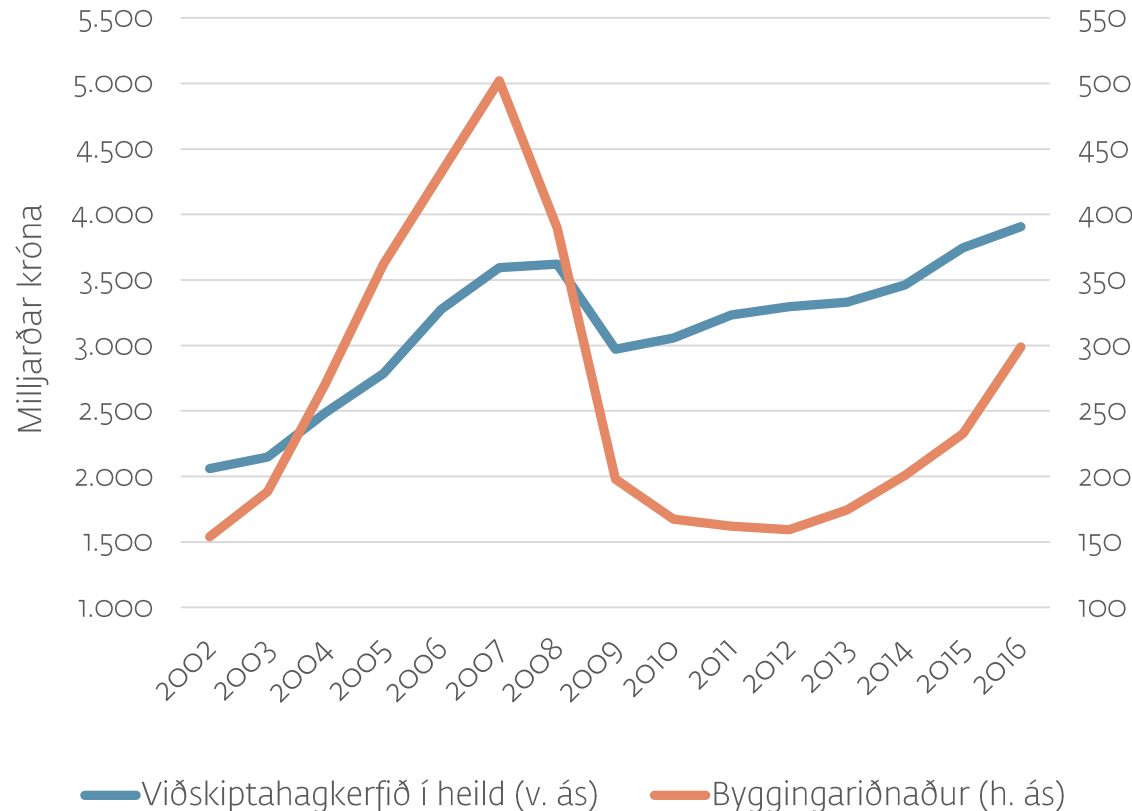
Færri fyrirtæki vilja bæta við sig fólki

Hlutfall fyrirtækja í byggingariðnaði og veitustarfsemi sem vilja fjölga eða fækka starfsfólki

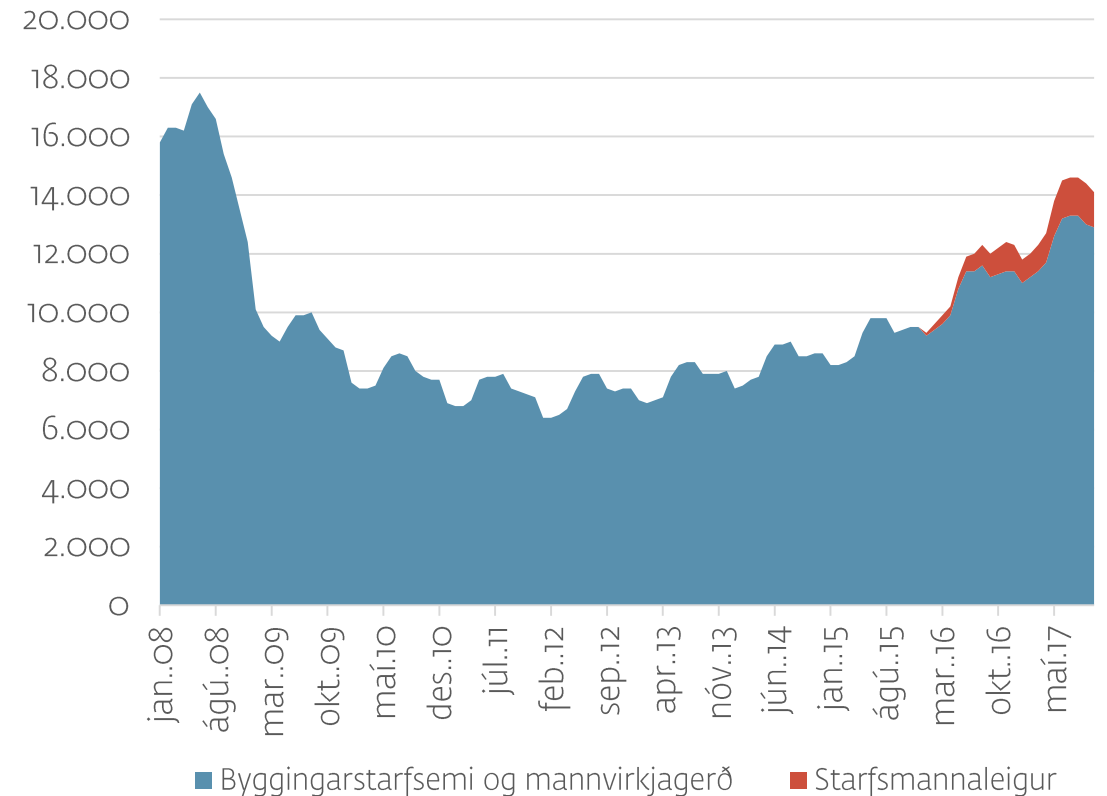

Miklar sveiflur í byggingariðnaði hér á landi

Rekstrartekjur á föstu verðlagi

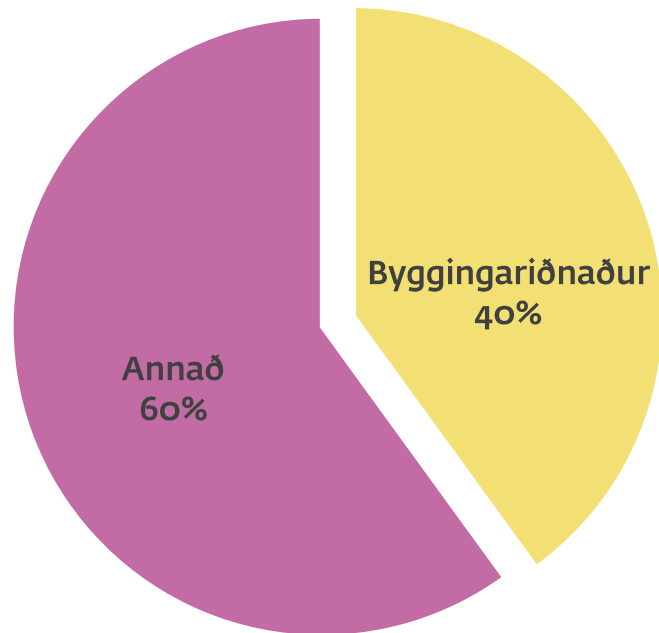
Launþegar í byggingariðnaði og hjá starfsmannaleigum

Sveiflur bitna ekki síst á starfsfólki í greininni

Hópuppsagnir 2008-2012

Starfsmannaleiga brýtur á starfsfólki

© 25.11.2017 - 20:28 Atvinnulíf · Innlent

Innlent | Morgunblaðið | 2.11.2017 | 5:30

Ítrekað brotið á útlendingum

Brotið á hundruð útlenskra launamanna á Íslandi

Heimir Már Pétursson skrifar · © 11. nóvember 2015 13:28

Líkar þetta 0

Tiltölulega auðvelt að blekkja stjórnvöld

© 10.05.2017 - 16:52

Atvinnulíf · Efnahagsuppgangur · Innlent · Mannvirkjagerð · Spegillinn · Starfsmannaleigur · Útsendir starfsmenn ·

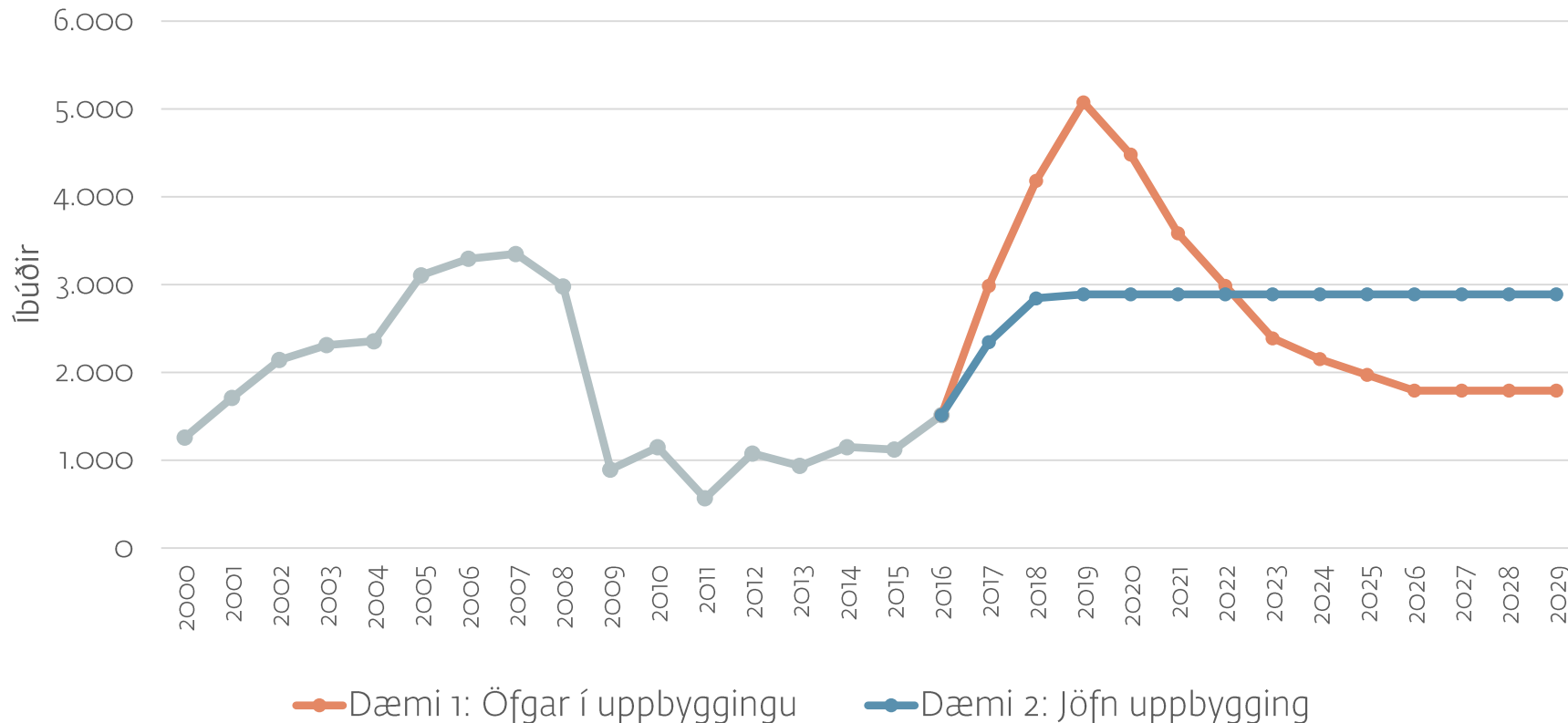
70%

starfsfólks hjá starfsmannaleigum
vinnur í byggingariðnaði

Of mikil uppbygging á skömmum tíma grefur undan stöðugleika

Bygging íbúða 2000-2029

Tvær sviðsmyndir sem mæta þörf í byrjun árs 2030

Aukið framboð er langtímaverkefni!

Þarf fyrst og fremst litlar og hagkvæmar íbúðir.

Uppbygging er ekki eina leiðin til að fjölga íbúðum.

Aukin framleiðni er lykillinn að árangri

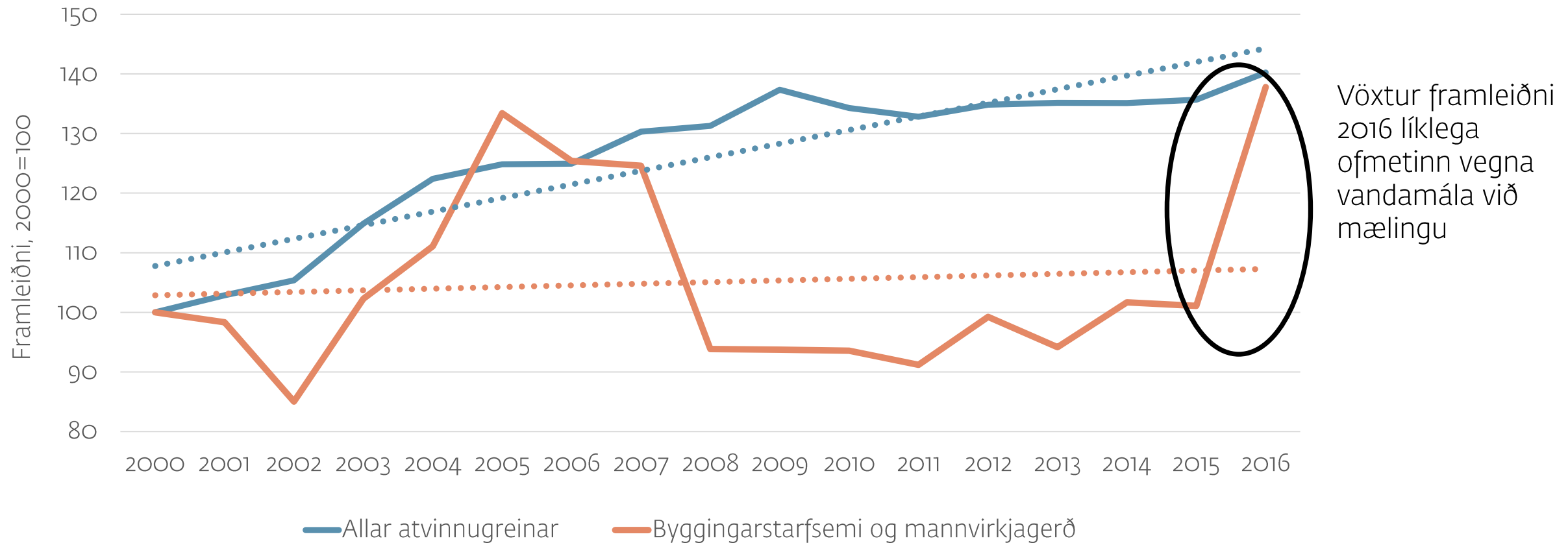
Framleiðni í
byggingariðnaði

Stöðugleiki í
húsnæðismálum

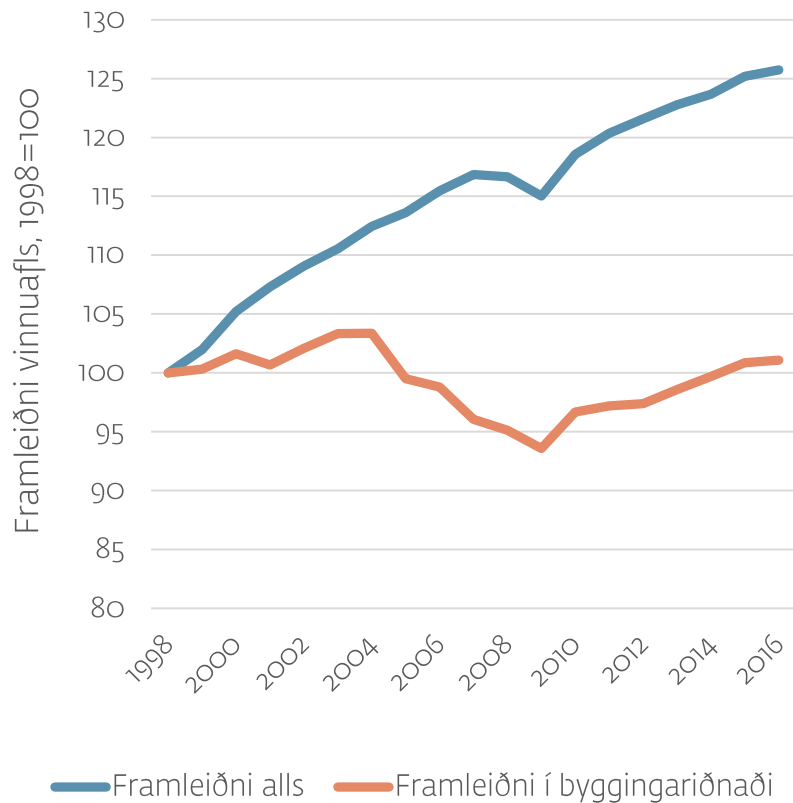
Framleiðni vex hægar í byggingariðnaði en öðrum greinum

Framleiðni vinnuafls á Íslandi

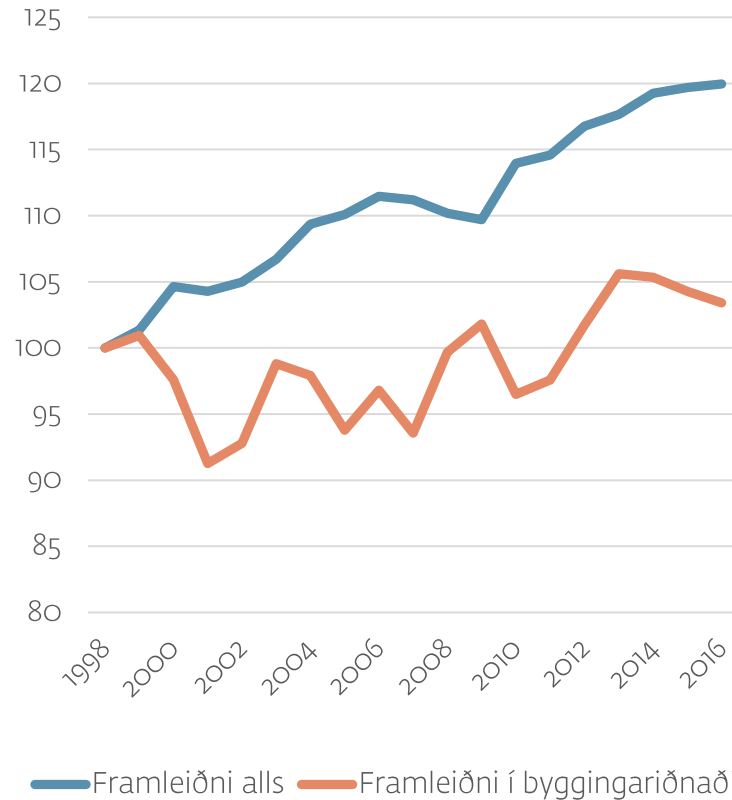

Vandamál víðar en á Íslandi

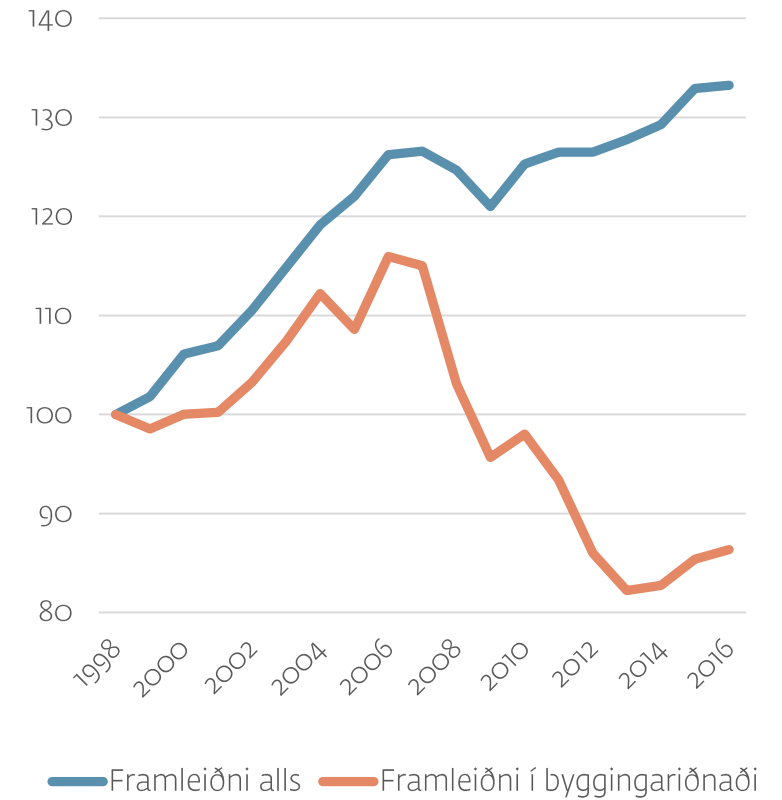
Evrópusambandið

Danmörk

Svíþjóð

Það er til mikils að vinna

- Mikil fjölgun nýbygginga er krefjandi
  - Aðstæður í byggingariðnaði bjóða ekki upp á mjög mikinn vöxt án neikvæðra áhrifa á hagkerfið í heild.
- Miklar sveiflur í uppbyggingu hafa alvarleg áhrif
  - Minnka framleiðni, auka byggingakostnað og hækka húsnæðiskostnað.
- Aukin framleiðni er lykillinn að árangri
  - Ef leysa á húsnæðisskortinn á næstu árum þarf framleiðni í byggingariðnaði að aukast.

Takk fyrir

Fyrirvari

Kynning þessi er unnin af starfsmönnum Hagdeildar Íbúðalánasjóðs og byggir á mati þeirra á opinberum upplýsingum á hverjum tíma, ásamt sjálfstæðum greiningum.

Hagdeild Íbúðalánasjóðs er óháður aðili sem framkvæmir greiningar á húsnæðismarkaði. Upplýsingar sem birtast í kynningu þessari endurspeгла mat starfsmanna Hagdeildar á fyrirliggjandi upplýsingum á hverjum tíma og geta breyst án fyrirvara.

Hagdeild Íbúðalánasjóðs ber ekki skylda til að veita aðgang að frekari upplýsingum en birtar eru í kynningu þessari.

Íbúðalánasjóður, stjórnendur hans og starfsmenn bera ekki ábyrgð á þeim upplýsingum sem hér birtast eða veittar eru í tengslum við birtingu en allar greiningar eru unnar sjálfstætt af Hagdeild Íbúðalánasjóðs.

Öllum er frjálst að nota efni Hagdeildar Íbúðalánasjóðs en geta skal heimilda við notkun.